

15. A TIZENKÉT ÉVES JÉZUS A TEMPLOMBAN

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Ld. Előző leckében dr. Fodorné dr. Nagy Sarolta anyaga.
(Felhasznált irodalom: 365 bibliai történet. kateteka.hu)

Tizenkét év – A zsidó fiú tizenhárom éves koráig tanulta a Törvényt és a prófétákat. Majd „vizsgát” tett, és a „törvény fia” (Bar Mitsva = „kötelesség fia”) lett. A „vizsga” a törvénytekercs egy részének felolvasása volt a zsinagógában. Ezután a fiút „felnőtt”-nek tekintették, azaz elérte azt a kort, amikor megengedték, hogy teljesítse vallási kötelességeit.

Arra is gondolnak, hogy Jézus utolsó leckéit a templomban folytatta, sőt, hogy az írástudóknál lett a „törvény fia”. Ez utóbbi valószínűtlennek látszik, mivel nem egyezik azzal a szokással, hogy egy fiú normális esetben tizenharmadik életévének a végén, tehát amikor tizennégy éves lett, vált Bar Mitsva-vá. Körülbelül a 14. század óta szokás a Bar Mitsva-t megünnepelni.

Izraelben sok zsidó megy fiával a Siratófalhoz, ahol az a törvénytekercset (tórát) körbeviszi a családtagok kíséretében. Mindenki vele örül, és büszkék az új „törvény fiá”-ra.

A kovásztalan kenyerek ünnepe – A szerint a parancs szerint, melyet az izráeliták közvetlenül az Egyiptomból való kivonulás előtt kaptak az Úrtól, kellett a páskabarányt (a páskát) leölni, és állva megenni. Ehhez tartozott még szükségszerűen a kovásztalan kenyér és a keserű mártás is. Hét napig kellett az izráelitáknak kovásztalan kenyeret enniük (keletlen, lapos és eléggé kemény, tehát nehéz enni; „macesz”, „laska”). Látjuk, hogy az újtestamentumi korban az ünnepnek ezt a nevét és a parancsot megtartották. Lukács a Lk 22,1-ben írja: „Közeledett már a kovásztalan kenyerek ünnepe, melyet páskának neveztek”, és „Elérkezett a kovásztalan kenyerek napja, amikor fel kellett áldozni a húsvéti bárányt” (Lk 22,7). Az ApCsel 12,4-ben ír Lukács a „páskaünnep”-ről, ahogy azt a 2Móz 34,25 nevezi. Lásd továbbá többek közt 2Móz 12,8; 34,25; 5Móz 16,3; Mt 26,17; Mk 14,1.12-t.

Bérelt – Ennek a szoba bérelésnek vagy használatnak, hogy ott egyék meg a páskát, példájával találkozunk abban a tudósításban, mely az Úr Jézusnak tanítványaival együtt ünnepelt utolsó vacsorájáról szól (lásd többek közt Mt 26,17–19; 302. lecke).

A harmadik napon – Ez hosszúnak tűnik. De gondoljunk arra, hogy egy nap kellett a visszautazásra. A második napon valószínűleg a volt szálláshelyük környékén keresték, és így lehetséges, hogy csak a harmadik napon jutottak a templomhoz és annak környékére.

A templomban – azaz az előcsarnokok egyikében, talán Salamon csarnokában, ahol az Úr Jézus később megnyilatkozott (lásd Jn 10,23). Az is lehet, hogy a templomhoz épített szobák egyikébe néztek be, ahol az írástudók jöttek össze az Írások tanulmányozására.

Emberi természet – Nehéz elképzelnünk, hogyan volt Jézus egyúttal Isten és ember, Isten Fia és mégis mindennapi ember, akinek nehézségei voltak, megkísértetett, éppen úgy, mint mi. Mégis világosan beszél nekünk erről a Szentírás (Mt 26,38; Mk 6,1–6; Zsid 2,17–18; 4,15). Tartsuk szem előtt, hogy értelmének fejlődése nem korlátozódott gyermekkora éveire; az erről

szóló tudósítás kifejezetten az első páskaünnep utáni időszakra szól, melyet Jeruzsálemben ünnepelt.

Gyarapodott Isten előtti kedvességben – Természetesen Jézus mindig kedves volt az Atya előtt. Azt gondolják, ez arra vonatkozik, ahogyan Ő, mint Üdvözítő végezte a munkáját. Ebben gyarapodott valójában.

Luk. 2,41–52. A tizenkét éves Jézus a templomban.

Ehhez az elbeszéléshez hasonló történetek nagy számmal fordulnak elő az apokrifus evangéliumokban, a kánonon belül ez az egyetlen ilyen jellegű darab. Mindenesetre megkülönbözteti amazoktól az, hogy mindenféle szertelen túlzás távol áll tőle, amellyel Jézust „csodagyermeknek” vagy afféle gyermek varázslónak rajzolná, mint ahogyan az apokrifusok teszik. Félreismerhetetlen Lk célja is: arra akar rámutatni, hogy Jézus mindaz iránt, amit férfikorában küldetése tartalmának felismert és elismert, jelszerűen már akkor engedelmes volt, amikor már nem volt tehetetlen gyermek, de még olyan felnőtt sem, aki érettkorú emberhez illő döntéseket hoz. – Jézus szüleit itt is úgy látjuk magunk előtt, ahogyan az előzőkben megismertük: a kegyes zsidó családokhoz hasonlóan évente Jeruzsálemben ünneplik meg a nagy tavaszi ünnepet, a páskát (a *goneis* megjelölés Józsefre és Máriára csak itt és a 2:27-ben használatos). A teljes törvény megismerése és megtartása Izráel férfitagjai részére csak 13. életévüktől kezdve kötelező: Jézust szülei már hamarabb is hozzászoktatják a templomhoz mint környezethez és Isten dolgaihoz mint Izráel kegyesei életének legfőbb tartalmához. A különös eset, amely a tizenkét éves Jézussal történik a páska ünnepe után, amikor szülei hazatérőben szemük elől tévesztik, majd a templomban a „tanítók” (*didaskaloi*: a törvénytanárok, akik a külső templomudvar egyik zsinagógaszerű helyiségében tanítottak) között, ezekkel beszélgetve találják meg, arra utal, hogy amire Jézust szülei hagyományos kegyességüknél fogva nevelgették, az benne már ekkor érett és sokkal mélyebben megértett valóság volt. Már gyermekfővel tisztában volt azzal, hogy neki „azokban kell benne lennie, amik az Atya dolgai” (*en tois tou patros mou einai* vonatkozhatik a templomra is, de inkább az Atya dolgaira: azokra, amikről a beszélgetés folyt a tanítómesterekkel). – A felvillanó jel után Lk hangsúlyozza, hogy a gyermek további nevelkedését szülei iránti engedelmissége határozta meg. Mária az újabb jelt mintegy hozzáadja az eddigiekhez, Jézus nevelkedése pedig a 40 versben említettekhez hasonlóan van itt is jellemezve, csak annyival mond többet Lk, hogy a kibontakozó ifjú Isten és emberek tetszését egyaránt megnyeri gazdagon kitáruló emberi személyiségével.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom*: Friedrich Schweitzer, Vallás és életút, Kálvin Kiadó, 1998.)

A fejlődéslélektan egyik meghatározó szakasza a kisiskolás kor, amely 6-10 éves kor közé tehető. 6-7 éves korban jelentős minőségi ugrás következik be a fejlődésben. A gyermek ekkorra egy sor konverzációs fogalmat birtokol már, és sikeresen kezd végrehajtani logikai műveleteket is. Ugyanolyan szempontok alapján kezd nézni a többieket, mint magát, és rájön, hogy a kapcsolatok kölcsönösek. Erkölcsi ítéleteinél a szándéokra helyezi a hangsúlyt, a büntetést emberi döntésnek tekinti.

Fowler szerint a kisiskolás korban mitikus-betű szerinti hite van a gyermeknek, mindent szó szerint értelmez. Isten már nem a csodalény, hanem benne van a dolgokban, tekintélyt parancsoló úr, aki tilt és szabályokkal korlátoz, mint a szülők.

A gyerekek ennek a fejlődési szakasznak a fontosságát nem érzik és nem értik. Szeretnének minél előbb felnőtté válni, hogy ne ütközzenek állandó tiltásokba, elutasításba. A történetben

mégis megmutatkozik, hogy a gyermeki lét fontos, példaértékű is lehet, mert felnőtt korra sokan elveszítenek olyan tulajdonságokat, mint a feltétel nélküli bizalom és a csodákban való hit, az ígéretek biztos beteljesüléséről való meggyőződés (Isten és szülők ígéreteiben egyaránt). A kisiskolás kor Erikson szerint a latencia stádiuma. Jellemző rá a teljesítmény vagy csökkentéértékűség. Éppen ezért fontos szerepet tölt be a pedagógus, a hittanoktató, akinek a személyisége meghatározó az iskolához, a tanuláshoz, a mi esetünkben a hit- és erkölcsstan órához illetve az Egyházhoz való viszonyuk alakulásában. Dicséretünk, elismerésünk, biztatásunk fokozza a tanulási kedvüket, emeli az önbizalmukat, segíti helyes önértékelésüket.

Ezért a történeten keresztül megmutathatjuk a gyermekeknek:

- ❖ Jézus szereti őket kicsinységük ellenére is.
- ❖ Átélik a szeretettség érzését, a teljes elfogadást.
- ❖ Megtanulhatják, hogy bizalommal fordulhatnak Jézushoz.
- ❖ Jézussal való szeretetkapcsolatunk az egymással való szeretetkapcsolat erősödését kell, hogy maga után vonja.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: A templom az Atyánkkal való találkozás helye

Kognitív cél: A gyerekek ismerjék meg a 12 éves Jézus történetét

Affektív cél: A templommal, istentisztelettel való kapcsolatunk érzelmi hátterének feltárása

Pragmatikus cél: Bátorítás a templomba járásra, istentiszteleten, gyermekistentiszteleten való örömteli részvételre

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Tudjon a tankönyvi képek és a szöveg alapján beszélni a tizenkét éves Jézus történetéről. • Tudjon segítséggel beszélni arról, hogy milyen volt a templom, és az istentisztelet Jézus korában és a saját korában. • Vegyen részt a Jézushoz szóló közös imádkozásban és a közös éneklésben. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten tudjon önállóan beszélni a tankönyvi képek és a szöveg alapján a tizenkét éves Jézus történetéről. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten tudjon önállóan beszélni arról, hogy milyen volt a templom, és az istentisztelet Jézus korában és a saját korában. • Aktívan vegyen részt a Jézushoz szóló közös imádkozásban és a közös éneklésben.

Az óra fő része	Javaslatok	Felhasznált taneszköz,
------------------------	-------------------	-------------------------------

		módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Játék: Ide szeretnék eljutni! Képzeljétek el, hogy van egy csodajárművem. Ha felszálltok rá, elvisz benneteket oda, ahova leginkább szeretnétek eljutni. Hova szeretnétek elutazni?</p> <p>Átvezető gondolat: Amikor Jézus még gyermek volt, ő is nagyon várt egy utazást. Nagyon várta, hogy a szüleivel Jeruzsálembé elutazhasson.</p>	<p>Arra vigyázzunk, hogy ne vegyen el túl sok időt ez a játék.</p> <p>Zárjuk le egy jókívánsággal a beszámolókat.</p>
Feldolgozási javaslat	<p>Történetmesélés: Dr. Fodorné dr. Nagy Sarolta alapján: (A teljes leírást ld. fentebb.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • hosszú és veszélyes út (vadállatok, útonállók) • ismerősök rokonok együtt • útközben beszélgetés és énekek a templom szeretetéről (120. 134. Zs.) • több napi út után: Olajfák hegyére értek • csodálatos templom látványa • 122. Zsoltárt elénekeltek. • sok vándor • templom udvarán áldozati bárányok levágták, kövérjét oltáron elégették, maradékot megették este • vacsora közben: emlékezés Isten csodáira • másnap templomba • Jézus is a templomba ment • templomban híres rabbik, tanítómesterek tanítottak templom osztopecsarnokában • rabbik mellé le lehetett ülni • rabbikat lehetett kérdezni • Jézus beszélgetni kezdett • hallgatta a tanítókat és kérdezte őket • Jézus feltűnően okosakat mondott • következő nap is visszament Jézus beszélgetni • eközben szülei hazaindultak, azt hitték, hogy Jézus a rokonokkal van és velük ő is hazaindul • egy nap múlva vették észre, hogy Jézus nincs a rokonokkal • a szülei visszafordultak Jeruzsálembé • harmadik nap találták meg végre • Jézus templomban volt • még mindig beszélgetett • minden ember, aki ott volt csodálkozott értelmén és feleletein 	

	<ul style="list-style-type: none"> • szülei meglepődtek • Anyja: kétségbeesetten kerestünk, miért tűntél el? • Jézus különös válasza: • <i>Miért kerestetek engem? Nem tudátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?</i> (Lk 2,49) • szülei nem értették ezt • de engedelmeskedve szüleinek hazaindult velük Jeruzsálembe <p>Jézus számára a templom az Atyával való találkozás helye volt. Ám tudta, hogy most annak van itt az ideje, hogy engedelmeskedjék földi szüleinek. De a templom szeretetét elvitte magával a szívében</p>	
Munkáltatás	Beszélgetés a munkáltató tankönyv kérdései alapján	

TOVÁBBI ÖTLETEK

A történet képekben:

<http://www.freebibleimages.org/photos/young-jesus-temple/>

KÉPELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET:

TKGY 60. o. és TKEI 72. o.

A képen látható: A 12 éves Jézus az írástudók gyűrűjében áll, és beszél hozzájuk. Az emberek figyelmesen hallgatják Őt.

Instrukció a képolvasáshoz:

- Figyeld meg a helyet, amit a kép ábrázol! Mihez hasonlít?
- Milyen különbségeket fedezel fel, ha összehasonlítod a ti templombelsőtökkel?
- Kik vannak a képen?
- Mit csinál Jézus a képen?
- Figyeld meg a hallgatóság arcát! Mit tapasztalsz?
- Nézd meg a hallgatókat! Észreveszel-e valami különösét? (nincsenek nők a képen)

TKGY 60. o. és TKEI 72. o.

A képen látható: a jeruzsálemi templom rajza

Instrukció a képolvasáshoz:

- Figyeld meg a templom rajzát! Milyen részei vannak az épületnek?
- Szerinted mekkora lehetett ez a templom? Kisebb, vagy nagyobb, mint a tiétek?

- Te hogyan képzeled el ennek a templomnak a belsejét? Mondd el!
- Kérdezd a hittanoktatódat a templom méreteiről, berendezéséről!

EGYÉB ÖTLETEK:

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 119:7; 135:1.12; 162:1.4; 163:1–2

Jertek, énekeljünk!: 180; 184; 185; 208

Harangszó: 40,1.6; 41; 44; 55

Dícsérvétek az Urat!: 30; 47:1–2; 97

Eróm és énekem az Úr: 14:1; 126